

VAATIVA ERITYINEN TUKI

Mirva Poikola

Projektitutkija, KM, tohtorikoulutettava, Itä-Suomen yliopisto

mirva.poikola@uef.fi

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

Mitä vaativa erityinen tuki on?

Vaativaa ja moniammatillista erityistä tukea oppimiseensa ja kuntoutumiseensa tarvitsevat lapset ja nuoret, joilla on vakavia psyykkisiä pulmia, moni- tai vaikeavammaisuutta, kehitysvammaisuutta tai autismikirjoa. Lisäksi ryhmään saattaa kuulua lapsia, joiden opetus järjestetään perusopetuslain 18 pykälän mukaisesti.

Vaativa erityinen tuki –käsitteen taustaa

- Käsite otettiin käyttöön VETURI-hankkeessa (2011-2015), kun haluttiin kuvata millaisten oppilaiden opetusta **perusopetuksessa** tutkittiin ja kehitettiin
 - Kyseessä **ei ole lakitermi**
 - Oppilaita, joita termiin voidaan liittää, on laskettu olevan noin 10 000 (OKM 2017)
- Ei olemassa virallista tilastointia

Vaativan erityisen tuen (VETURI) hankkeessa oltiin kiinnostuneita ns. vaativaa, moniammatillista ja erityistä tukea oppimiseensa ja kuntoutumiseensa tarvitsevista perusopetuksen oppilaista. VETURI – hankkeen kivijalkana toimi kehittävä tutkimus, jossa päävastuullisina tahoina olivat Helsingin ja Jyväskylän yliopistot.

TUVET

Vaativa erityinen tuki –käsitteen taustaa

- Kyse ei ole neljänneistä tuen tasosta
- Tuen intensiivisyys ja pitkäkestoisuus, moniammatillinen yhteistyö
- Koulunkäynnin tueksi tarvitaan yhteyksiä koulun ulkopuolelle, esimerkiksi lääketieteen, sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisiin
- Yhteistyö koulun sisällä ja perheisiin tiivistä
- Luokkahuoneessa saattavat olla mukana avustajat, ohjaajat ja tulkit, kunkin oppilaan tuen tarpeiden mukaisesti

Kyse on pedagogiikan ja yksilön kohtaamisesta, jossa oppilaan oppiminen ja hyvinvointi vaativat intensiivisempää otetta kuin ehkä on tavanomaista erityisessä tuessa.

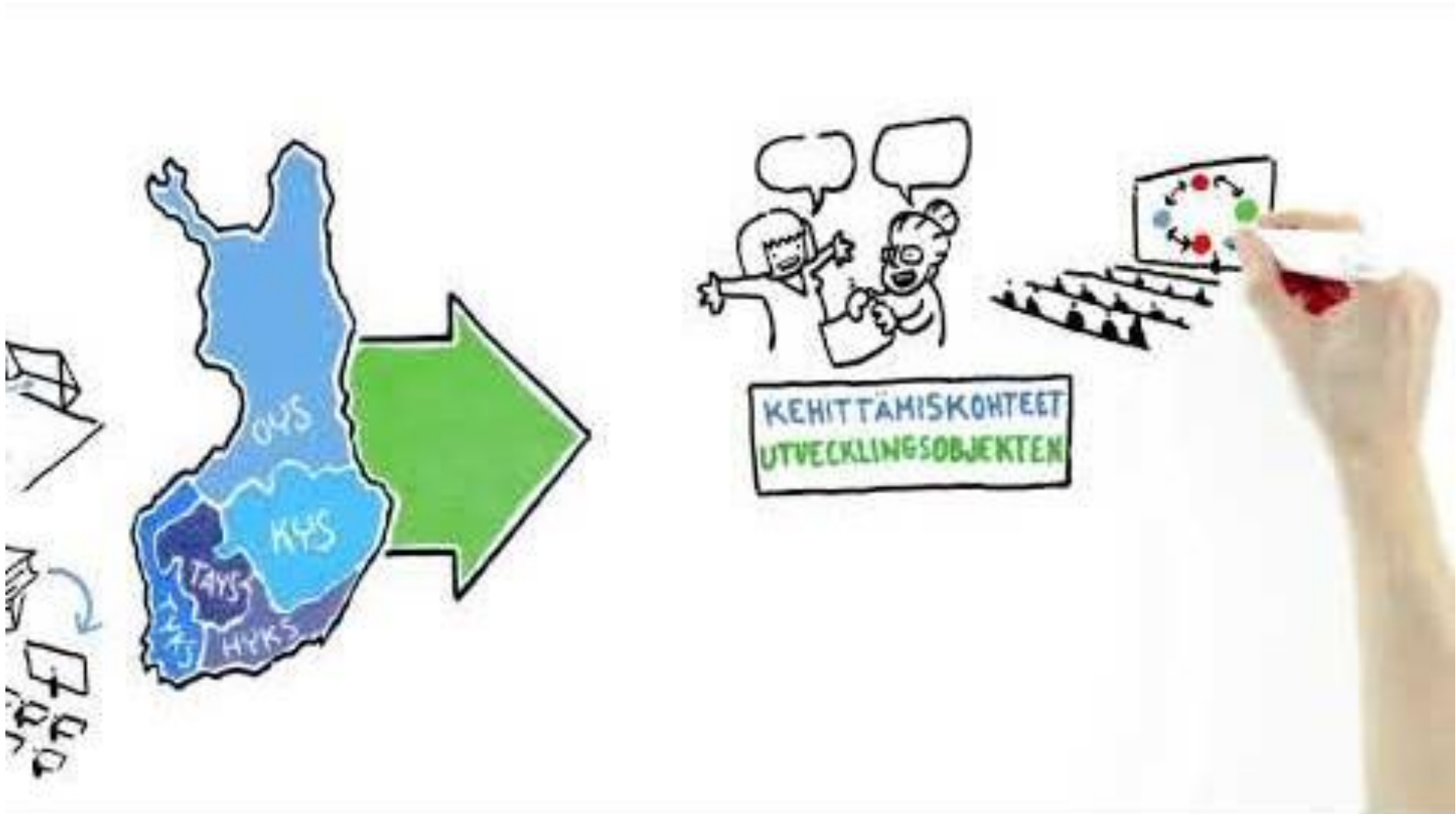
TUVET-hanke kehittämässä vaativaa erityistä tukea

Vielä on tehtävää; kehittämis ehdotukset

- Opettajien jatkuva kouluttaminen ja kokemusten vaihdon mahdollistaminen
- Yhtenäinen erityisopettajien täydennyskoulutus koko maahan
- Opinto-ohjaajakoulutukseen lisää osaamista vaativan erityisen tuen teemaan liittyen
- Vaativa erityinen tuki osaksi erityispedagogiikan opintoja
- Tasa-arvoiset mahdollisuudet tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämiseen kouluissa ympäri Suomen. (tällä hetkellä riippuvainen koulusta ja opettajasta). Tvt:n integroiminen opetussuunnitelmiin kaikkien aineiden osalta. Tekninen tuki saataville mahdollisimman helposti ja vaivattomasti.
- HOJKS ansaitsemaansa käyttöön: tällä hetkellä se koetaan "paperityöksi". Tarvitaan arvonkohotus, aikaa tehdä, asemointi yhteistyön välineeksi
- Vaativien ryhmien muodollisesti kelpoisista erityisopettajista on pulaa; tulisi selvittää, millä tavoilla voisi kouluttaa tehtäviä hoitavat jo monenlaista koulutusta ja kokemusta omaavat asiantuntijat muodollisesti kelpoisiksi erityisopettajiksi
- Kansallinen avoin ja maksuton forum, johon kootaan toimivan tuen järjestämisen tutkimukseen perustavat "parhaat käytännöt"

TUVET

TUVET

VALTERI

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

VAATIVA ERITYINEN TUKI AMMATILLISESSA KOULUTUKSESSA

Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017

TUVET

Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017

65 § Vaativa erityinen tuki

Edellä 27 §:n 2 momentin mukaisen vaativan erityisen tuen tehtävän saaneen koulutuksen järjestäjän tehtävänä on järjestää koulutusta **opiskelijoille, joilla on vaikeita oppimisvaikeuksia taikka vaikea vamma tai sairaus, joiden vuoksi opiskelija tarvitsee yksilöllistä, laaja-alaista ja monipuolista 64 §:ssä tarkoitettua erityistä tukea.**

Järjestämisluvassa voidaan määrätä koulutuksen järjestäjän velvollisuudesta järjestää 23 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tutkintoja ja valmentavaa koulutusta 65 §:ssä tarkoitettuun vaativaan erityiseen tukeen oikeutetuille opiskelijoille sekä huolehtia erityisen tuen kehittämis-, ohjaus- ja tukitehtävistä.

Sivistysvaliokunnan mietintö (7/2017) lain taustalla

- *Asiantuntijakuulemisessa on arvosteltu vaativan erityisen tuen tarjoamisvelvoitteen rajoittamista pelkästään erityisoppilaitoksiin ja erityisen luvan saaneisiin ammattiopistoihin. Menettelyä pidetään segregoivana ja vammaisten monipuolisia koulutusmahdollisuuksia rajaavina.*
- *Saadun selvityksen mukaan vaativan erityisopetuksen laajentamista kaikkien koulutuksen järjestäjien tehtäväksi ei pidetä realistisena, koska vaativan erityisen tuen koulutuksen järjestäminen edellyttää vaativaa erityisosaamista sekä asettaa tiloille, välineille ja laitteille sekä esteettömyydelle erityisen suuria vaatimuksia.*

Eduskunta edellyttää, että opetus- ja kulttuuriministeriö ryhtyy valmistelemaan selvitystä erityistä vaativaa tukea tarvitsevien opiskelijoiden koulutuspolkujen eheydestä ja koulutusmahdollisuuksista. (EV 86/2017 vp)

→ Ammatillisen koulutuksen vaativan erityisen tuen kehittämisryhmän ehdotukset. [Kehittämisryhmän loppuraportti.](#)

TUVET

Ammatillisen koulutuksen vaativan erityisen tuen kehittämisryhmän ehdotukset

Kehittämisryhmän loppuraportti

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 2019:23

Vaativa erityinen tuki esi- ja perusopetuksessa

Kehittämissryhmän loppuraportti

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:34

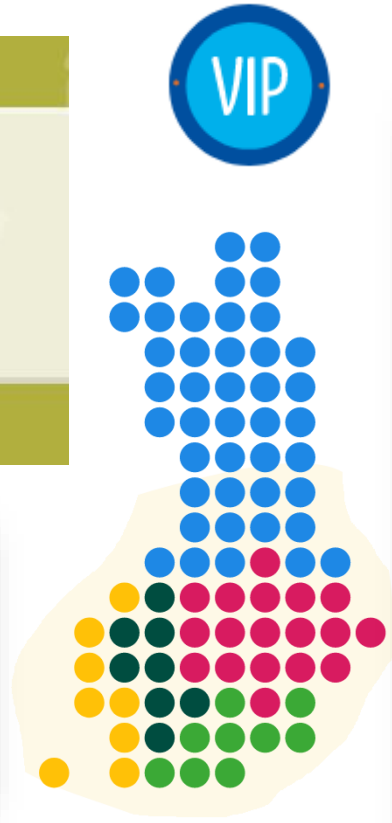
VIP

VIP-tietoiskut

Vaativa erityinen tuki – tartu toimeen

Etusivu / Palvelut / Koulutus / Tilauskoulutukset / Vaativa erityinen tuki – tartu toimeen

ERITYISPEDAGOGIIKAN TUTKIMUSRYHMÄ /

VAATIVA ERITYINEN TUKI

Vaativaa erityistä tukea tarvitsevat eri-ikäiset henkilöt, joilla on esimerkiksi oppimisen vaikeuksia. Tutkimuksemme kannalta keskeisiä aihealueita ovat monialaista yhteistyötä edistävä alueittainen opetus ja vuorovaikutus. Osaamisemme kohdistuu pedagogian kehittämiseen erityispedagogiikan tarpeisiin erityisesti laadullisia tutkimuksia varten.

Meistä

Vaativan erityisen tuen tutkimusryhmän jäsenet

Tutkimukset ja hankkeet

Tietoa vaativan erityisen tuen tutkimusryhmän tutkimuksista ja hankkeista.

TUVET

TUTKIMUSPERUSTAISTA VAATIVAN
ERITYISEN TUEN KEHITTÄMISTÄ

Etusivu Vaativa erityinen tuki Autismikirjo Kehitysvammaisuus Moni- ja vaikeavammaisuus Psyykkiset pulmat

Ehdota sisältöä

Lomakkeella voit tehdä vinkkauksen materiaali-
toiveesi materiaalipankin sisällöstä.

Nimi (pakollinen)

Materiaalit:

- [Palapelimalli](#) on Valteri-koulun opetussuunnitelman alueittain opiskeluun. Siihen on koottu toiminta-alueittain muistilistaksi ja avuksi oppilaan henkilökohtaista opetusta vuodelta 2017.
- [Inklusion toteuttaminen kouluissa](#) -opas on tarkoitettu opettajille, joilla on intoa tai joille on annettu tehtäväksi tehdä kouluin inklusiivisempi. Oppaassa neuvotaan, miten käydä toimintaa inklusiivisemmaksi ja miten kehitystä ohjataan, toivottavasti edistetään Index for Inclusion -mallin toteuttamista. Artikkelin sisältöön liittyvät asiat sekä muutosjohtamisen näkökulmasta Implementing Inclusion in Schools, 2019.
- [Thinking together –menetelmä](#). Dialogisuuteen perustuva menetelmä lasten ajattelun ja oppimisen kehitystä.
- [Askeleittain-opetusohjelma](#). Askeleittain-opetusohjelma on suunniteltu esikoulussa ja 1.-5. luokalla voidaan opettaa lapsien ongelmanratkaisutaitoja sekä tunteiden säätelyä. Artikkelin sisältöön liittyvät asiat Children, Suomalainen laitos copyright 2015 Hogrefe.

Kirjallisuus:

- Iisakka, R. (2019). [Hahmotusvaikeudet – vähän vaikeampi ongelma](#). eEriKa : erityispedagoginen tutkimus- ja tutkimusraportti.
- Peltomäki, S. (2019). [Toiminta-alueittain opiskeluun saavutettavuus, selkeys ja mitattavuus](#). eEriKa : erityispedagoginen tutkimus- ja tutkimusraportti.

Vaativan erityisen tuen materiaalipankki

- TUVET-hanke kerää vaativan erityisen tuen toimijoille materiaalia oman työn tueksi
- Sivustolle kerätään tutkimusperustaista kirjallisuutta, oppaita, linkkivinkkejä...
- Tervetuloa mukaan: **ehdota tai toivo sisältöä nettisivujen kautta!**

Lähdekirjallisuutta

Kokko, T., Pesonen, H., Polet, J., Kontu, E., Ojala, T. & Pirttimaa, R. 2014. Erityinen tuki perusopetuksen oppilaille, joilla tuen tarpeen taustalla on vakavia psyykkisiä ongelmia, kehitysvamma- tai autismin kirjon diagnoosi. VETURI-hankkeen kartoitus 2013. Jyväskylä: Helsingin ja Jyväskylän yliopistot.

Kontu, E., Pirttimaa, R., Ojala, T., Kokko, T., Rätty, L., Lassinpelto, O-P. & Pesonen, H. 2015. Vaativan erityisen tuen tutkimus- ja kehittämishanke VETURI (2012-2015). Loppuraportti opetus- ja kulttuuriministeriölle. Jyväskylä: Helsingin ja Jyväskylän yliopistot.

Laki ammatillisesta koulutuksesta 11.8.2017/531. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170531>

Ojala, T. Rätty, L. Kokko, T. Pesonen, H. Polet, J. Kontu, E. & Pirttimaa, R. 2015. Erityinen tuki. Erityisen tuen toteutuminen sairaalaopetusyksiköiden, valtion koulukotien sekä kuntayhtymien ja yksityisten omistamien laitos- ja erityiskoulujen opetusryhmissä. VETURI-hankkeen kartoitus II

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017. Vaativa erityinen tuki esi- ja perusopetuksessa. Kehittämisryhmän loppuraportti 2017. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:34. Helsinki: Valtioneuvosto.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017. Ammatillisen koulutuksen vaativan erityisen tuen kehittämisryhmän ehdotukset. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019:23. Helsinki: Valtioneuvosto.

Perusopetuslaki 1998/628, 2010/642. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

TUVET- hanke 2019. Tutkimusperustaista vaativan erityisen tuen kehittämistä. <https://www.tuvel.fi/>

Äikäs, A. 2019. Vaativa erityinen tuki. Tiiviisti käsitteestä. <https://www.tuvel.fi/vaativa-erityinen-tuki/>

KIITOS!

TUVET

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI
KASVATUSTIETEELLINEN TIEDEKUNTA
PEDAGOGISKA FAKULTETEN
FACULTY OF EDUCATIONAL SCIENCES

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Yhteistyössä
VALTERI

